

ABSTRAKT

Lidská neplodnost není novým fenoménem, ale je stejně stará jako lidstvo samo. V současné době však ve většině vyspělých zemí stoupá počet párů, které mají problém s početím potomka. To je způsobeno mimo jiné i životním stylem spojeným s budováním kariéry a odkládáním rodičovství. Zatímco v minulosti neplodné páry měly obvykle jen dvě možnosti jak řešit svoji sterilitu – bezdětností a náhradním životním programem, nebo osvojením dítěte. Dnes mají neplodné páry ještě třetí možnost, kterou je léčba neplodnosti pomocí metod asistované reprodukce. Letos uplynulo přesně čtyřicet let od okamžiku, kdy se narodilo první dítě pomocí mimotělního oplodnění. Již tehdy byla asistovaná reprodukce považována za metodu, která je eticky problematická. Na hledání východisek etických problémů se podílela a stále podílí celá řada odborníků, např. lékaři, biologové, právníci, filozofové, teologové a další. Nejen, že u některých problémů nebylo za celou dobu existence asistované reprodukce nalezeno řešení, na němž by se většina odborné i laické veřejnosti shodla, ale s postupným vývojem této léčebné metody vznikají problémy nové. Dnešní stupeň vývoje jednotlivých technik a postupů umělého oplodnění spolu s moderními farmaceutickými přípravky umožňují mít vlastní dítě i osamělým ženám bez partnera, homosexuálním párům a ženám, které již biologicky pozbyly svoji reprodukční schopnost. Využívání této léčebné metody právě v takových případech vyvolává oprávněnou otázku, zda se ještě jedná o léčbu, či o řešení sociálního problému. Další diskutabilní otázkou je, zda dárcovství gamet je darem a zda o něm lze uvažovat jako o altruistickém činu. Cílem disertační práce je jednak prezentace etických problémů asistované reprodukce a kryokonzervace tak, jak jsou popsány v odborné literatuře, a jednak popis asistované reprodukce v kontextu etiky dědice.

KLÍČOVÁ SLOVA: altruismus, antinatalismus, asistovaná reprodukce, dárcovství gamet, etika, historie, kluzký svah, kryokonzervace, spravedlnost